

Європейські газові ринки

Календарний тиждень №15

8-15 квітня 2018 р.

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
CEGH - Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСГ – підземні сховища газу
ТКМ - тисяча кубічних метрів
ЦСЄ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, середнє значення вищої теплоти згоряння російського експортного газу в Центральній Європі, за даними операторів транскордонних пунктів у регіоні ЦСЄ. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тижневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин. Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводяться для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно дещо вищі.

Зміст

(35 сторінок шрифтом 9)

Підсумки

1. Ключові показники і процеси

1.1 Тижневі показники

1.1.1 Об'єми торгівлі

1.1.2 Експорт «Газпрому» до Австрії

1.2 Процеси і фактори

2. Спотові ціни

2.1 Наступної доби

2.2 Спреди NCG-CEGH, Gaspool – польський хаб

2.3 Румунський спотовий хаб

2.4 Протягом доби

3. Ф'ючерси

4. Найважливіші хаби

4.1 NCG

4.2 CEGH

4.3 Польський хаб

5. Тема тижня - Залежність Великобританії від російського газу

5.1 Характеристика британського газового ринку

5.2 Фізичні газопотоки (у контексті встановлення російської частки)

5.3 Обсяги торговельних операцій

5.4 Ставлення до Норд-стрім 2

5.5 Підсумки

6. Нафта, нафтопродукти і вугілля

6.1 Фактори нафтового ринку

Тижневий бюлетень EIA

Fitch

ОПЕК

МЕА

6.2 Нафтопереробка в Білорусі

7. Економічні фактори.

7.1 Курс валют

8. Прейскурант на природний газ з 1 квітня 2018 року, продаж/постачання Компанією якого не підпадає під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.17 №187 (зі змінами та доповненнями)

8.1 Аналіз

9. Прейскурант на природний газ із ресурсів НАК «Нафтогаз України» з 1 по 31 квітня 2018 року (включно), продаж/постачання Компанією якого не підпадає під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносупільних інтересів за умови здійснення передачі природного газу в ПСГ ПАТ «УКРТРАНСГАЗ»

10. Прейскурант НАК «Нафтогаз України» на природний газ з 14 листопада 2017 року для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу

11. Важливі події

11.1 Стан і перспективи проекту Норд-стрім 2

11.1.1 Стан на сьогодні

11.1.2 Підтримка

11.1.3 Противники

11.1.4 Ставлення ЄС і Єврокомісії

11.1.5 Нова стратегічна мета проекту

11.1.6 Перспективи України

12. Інформація ТБ «Українська енергетична біржа»

КОРОТКІ ПІДСУМКИ

Об'єми торгівлі на європейських газових ринках помітно зросли, поряд із суттєвим зростанням цін. Тижневі об'єми торгів спотом на NCG склали 200 млн. куб. м (147 млн. куб. м на попередньому тижні).

Спотові ціни на всіх європейських газових ринках значно подорожчали, за винятком Польщі, де вони стали одними з найнижчих у ЄС. Середня тижнева ціна поставок наступної доби підвищилася в середньому по всіх досліджуваних хабах на **14 дол. США/ткм** (падіння \$20 на попередньому тижні), крім Польщі, де вона на таких же 14 дол. США/ткм понизилася.

Поставки протягом доби торгів (промпти). Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних хабах підвищилася на 4,9% (-1,1% на попередньому тижні).

Поставки наступної доби. Середня тижнева ціна по досліджуваних хабах підвищилася на 4,8% (-1,4% на попередньому тижні).

Спреди спотових цін. За підсумками тижня польський хаб зрівнявся по спотовій ціні з найдешевшим хабом Західної Європи, але надалі показує високу волатильність спотових цін протягом тижня.

Румунський хаб. Торги проходили 4 дні, понеділок був пасхальним вихідним. Середня ціна тижня на поставки наступної доби понизилася, склавши \$209 (210 дол. США/ткм на попередньому тижні). Сумарний тижневий об'єм за 4 дні торгів склав 67 млн. куб. м (47 млн. куб. м).

Ф'ючерси протягом тижня сильно дорожчали, за винятком четверга, коли вони дещо понизили ціну, однак не змінивши сильного підвищувального цінового тренду в масштабах тижня. Аналіз цінових процесів тижня показує, що в середньому по хабах ціна поставок наступного місяця у п'ятницю зросла відносно першого дня торгів тижня на \$14 (+\$0 на попередньому тижні). Найдорожчим газовим ринком в Європі, після Польщі, стала Угорщина. Баумгартен став третім за дорожчею хабом ЄС.

Поставки наступного газового місяця. Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних хабах підвищилася на 5,4% (-0,6% на попередньому тижні).

Поставки у наступному газовому кварталі. Середня тижнева ціна наступного кварталу по всіх досліджуваних хабах підвищилася на 5,3% (-0,5% на попередньому тижні).

Поставки у зимовий сезон 2018 р. Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних підвищилася на 4,7% (-0,8% на попередньому тижні).

NCG. Ціна всіх ф'ючерсів за підсумками п'ятничних торгів була вище ціни першого дня торгів на \$10 (-\$0,9 на попередньому тижні). Середня тижнева ціна форвардних контрактів підвищилася на 4,3% (-1,0% на попередньому тижні).

CEGH. Денна динаміка цін протягом тижня практично не відрізнялася від NCG, характеризувалася помітним зростанням. Середній приріст по всіх ф'ючерсах денної ціни за підсумками п'ятничних торгів відносно першого дня торгів склав \$12 (-\$0,9 на попередньому тижні). Середня тижнева ціна по всіх категоріях форвардних зросла на 4,7% (-1,1% на попередньому тижні).

Польський хаб. За підсумками тижня спотові ціни та тижневі контракти на природний газ у Польщі подешевшали, тоді як решта оптових цін суттєво подорожчала; особливо суттєво поставки у 4 кварталі 2018 р. (+4,7%), у 3 кварталі 2018 р. (+4,4%) та у зимовий сезон 2018 року (+4%). Середня тижнева ціна форвардних контрактів зросла на 3,1% (-1,7% на попередньому тижні). Поставки наступної доби подешевшали на 5,2% (0,0% на попередньому тижні), а протягом доби понизили ціну на 3,8% (-1,5%).

Газова залежність Великобританії від РФ.

Уряд Великобританії заявляє, що частка РФ у забезпеченні природним газом Великобританії становить менше 1%, практично зводиться до імпорту СПГ компанії «Новатек». Росія, зі свого боку, заявляє про поставки щорічно до Великобританії 16 млрд. куб. м природного газу, що становить близько 22% попиту країни.

Надходження російського природного газу на британський ринок забезпечує лондонська компанія «Газпром маркетинг і трейд» (GMT), яка, крім згаданих 16 млрд. куб. м, має також постійно діючий своп з датською компанією Orsted (раніше DONG) та контракт з британською Centrica.

За даними джерела Platts у «Газпромі», з «продажного газового портфелю» GMT, 20-35 млрд. куб. м газу щорічно постачається до Німеччини, Франції, Нідерландів і Бельгії.

Експертне дослідження оцінює, що на британському ринку залишається частка природного газу з РФ у розмірі 8,2 млрд. куб. м (у 2017 році), що становить близько 11% британського попиту на газ.

На тлі нинішнього загострення політичних стосунків з РФ, Великобританія вряда чи піде на підтримку Норд-стрім 2 та інший розвиток газового співробітництва з РФ. Однак, не можна виключити, що через деякий час економічні реалії штовхнуть Великобританію в газові обійми Росії.

Нафта, нафтопродукти, вугілля. Всі паливні енергоносії за підсумками тижня помітно подорожчали. Головною причиною було загострення геополітичної ситуації на Близькому Сході. Середня тижнева ціна маркерної нафти Brent подорожчала на \$3,43 за барель (-\$2,26 на попередньому тижні), газойля – на \$26,30 (-\$7,99 за мт). Середні тижневі ціни поставок наступного місяця сформувалися такі: Brent - \$71,27 (+5,1% відносно попереднього тижня); газойль - \$635,50 (+4,3%); вугілля ФОБ Роттердам - \$82,05 (+2,2%); південноафриканське вугілля - \$93,47 (+1,4%); австралійське вугілля - \$93,68 (+0,5%). Значно дешевшими за основні світові експортні марки вугілля залишалися поставки на умовах ФОБ – Роттердам, найдорожчими – австралійські. Ціна австралійського вугілля, яке було стабільно найдорожчим, практично зрівнялася з вугіллям Південної Африки.

Фактори нафтового ринку. Нафта на тижні активно дорожчала, здебільшого під впливом загострення ситуації навколо Сирії. Сюди додавалося оприлюднення статистики ОПЕК, яка свідчила про хороший хід виконання угоди ОПЕК+, відповідні інтерв'ю саудівських і російських посадовців. У вівторок Brent перевищив позначку \$70, у середу торгувався на рівні \$73.

У четвер відбулася чергова «інтервенція» Енергетично-інформаційної адміністрації (EIA) мініенерго США, спрямована пригасити нафтове ралі. Повідомлялося, що комерційні запаси нафти в США за тиждень, що завершився 6 квітня, збільшилися на 3,3 млн. барелів, або на 0,8%, тоді як аналітики, навпаки, очікували зменшення запасів на 0,14%.

12.04.18 Fitch завилло, що в найближчі кілька років ціна нафти Brent збережеться на рівні \$57,5 за барель.

13.04.18 ОПЕК опублікувала квітневий бюлетень, повідомивши про виконання в березні ц.р. угоди ОПЕК+ на 161%.

Згідно з новим щомісячним бюлетенем нафтових ринків MEA, у березні ц. р. Росія виконала угоду ОПЕК+ лише **на 82%**, а у лютому ц. р. - 86%. За період з початку 2017 року відсоток дотримання РФ своїх зобов'язань за угодою ОПЕК+ становить в середньому 81%.

Нафтопереробка в Білорусі. Білоруські НПЗ переробляють тільки російську нафту. У 2017 році «Нафтан» і Мозирський НПЗ отримали для переробки 18 млн. тонн російської нафти, тобто стільки, скільки планується в 2018 р. Згідно з міжурядовими домовленостями з Росією, Білорусь отримала право на **реекспорт 6 млн. тонн з 24 млн. тонн одержуваної безмитної російської нафти**, із зарахуванням мит в свій бюджет. Сумарну потужність білоруських НПЗ після завершення здійснюваної нині модернізації буде збільшено до 24 млн. тонн нафти на рік.

Курс валют. Середній тижневий курс євро відносно американського долара підвищився на 0,6% (-1,0% на попередньому тижні), а української гривні на +1,0% (+0,5%).

**По всіх категоріях контрактів конкретні ціни публікуються лише у платному виданні.*

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»